

ALSÓ LÉGÚTI ALLERGIÁS BETEGSÉGEK LOVAKBAN – ÁTDOLGOZOTT BELGYÓGYÁSZATI SZAKKOLLÉGIUMI AJÁNLÁS

Lovak belgyógyászati betegségei közül kiemelkedő fontosságúak a légzőszervek elváltozásai. A több tucat lehetséges légúti megbetegedésből egyik leggyakoribb a visszatérő légúti obstrukció vagy RAO (recurrent airway obstruction; korábban: keheesség – COPD, chronic obstructive pulmonary disease). A betegség azért is különösen fontos, mert szavatossági hibának számít és ennek megfelelően adás-vétel esetén különleges besorolás alá tartozik.

A RAO elkülönítendő egy másik légúti allergiás betegségtől, az angol rövidítés alapján gyakran IAD-nek (inflammatory airway disease) nevezett légúti kórképtől. Ez utóbbi gyakran fiatalabb lovakat érint, míg a RAO leginkább 7 éves kor fölött fordul elő.

Ez az összefoglaló konszenzus munka az IAD-val kapcsolatos ismereteket részletezi, felhasználva a témában megírt, több mint 130, színvonalas közleményt. A lógyógyászatban itt először jelenik meg az új nevezékrten, ami alapján az IAD és a RAO is a **lóasztma** egy típusának számít. Pontosabban az IAD-t enyhe-mérsékelt, míg a RAO-t a súlyos lóasztmaként azonosítja.

A 2 betegség között több fontos diagnosztikai különbség is fellelhető. Az IAD (enyhe asztma) nem jár nyugalmi állapotban nehezített légzéssel, csak köhögéssel és teljesítménycsökkenéssel. A RAO viszont már nyugalmi állapotban is jelentős nehezített légzéssel jár. Természetesen ezen kívül más diagnosztikai kritériumok is vannak, amik nélkül a diagnózis nem mondható ki. A definitív *ante mortem* kórjelzést a tüdőfunkciós vizsgálat (pletizmográfia) jelenti, ezt azonban mindössze 3–4 helyen végzik a világon lovakban. Ennek hiányában a rutinszerűen végzett és megfelelő módszer a bronchoalveolaris lavage (BAL). A BAL citológia során RAO esetén a neutrophilia kifejezett (> 25% nem szeptikus neutrophil granulocytá), míg az IAD-nak több formája is van, de a neutrophilok sejtaránya mindig 25% alatt van és gyakran a mastocyták (> 5%) és/vagy az eosinophilok (> 1%) is emelkedettek. Azonban a BAL során használt folyadék mennyisége, a minta frissessége és az elbírálás során figyelembe vett sejtek száma (400 sejt differenciálása javasolt) egyaránt befolyásolni tudja az eredményt, ezért fontos, hogy a közleményben foglalt ajánlásokat alkalmazzuk.

A kezelést illetően kiemelendő, hogy az ambuláns praxisban gyakran helytelenül alkalmazott hosszúhatású szteroidok alkalmazása meg sincs említve, mint lehetséges alternatívája a naponta történő szteroidkezelésnek valamint a nyálkaoldókat illetően a cikk kiemeli a tudományos megalapozottság hiányát, hasonlóan a többek között Németországban is alkalmazott hyperhidrációs terápiához. A „lege-artis” kezelés mellett a legfontosabb a tartástechnológia megváltoztatása és az allergének szintjének csökkentése, mert ennek hiányában a betegség a gyógykezelést követően kiújulhat, sőt rosszabbodhat.

J. Vet. Int. Med., 2016. 30. 503–515. – Tóth B. –